

Saksbehandler: AAA

Dir. tlf: 91625135

Vår ref: AAA

Deres ref:

Vår dato: 19.09.2012

Deres dato:

Høring, lov om Norsk kulturråd

Innledning

Kulturrådet ønsker en lov om Norsk kulturråd velkommen. Det grunnleggende regelverket stammer i all hovedsak fra etableringen av rådet i 1965, og det er behov for en lov som er bedre tilpasset dagens forhold.

Hva bør lovfestes?

I all hovedsak mener administrasjonen at lovforslaget er godt når det gjelder det kollegiale organets virksomhet. Her har man lyktes med å definere behovet for frie faglige kunstneriske vurderinger og for nødvendig distanse til politiske myndigheter når det gjelder vedtak om tilskudd. Det kollegiale organet bør gis mulighet til å fatte beslutninger med tilstrekkelig avstand til myndighetene. På denne måten vil kunst- og kulturlivet utvikles på egne faglige premisser. Vi mener det er denne delen av Kulturrådets virksomhet som må lovreguleres og prioriteres. Vi tror det er mindre klokt å regulere administrasjonens oppgaver i lovs form. Bakgrunnen for dette er at Kulturrådets virksomhet er i stadig endring. Vi er sekretariat for Fond for lyd og bilde, SKS og DKS. I 2011 ble Kulturrådet og ABM-utvikling slått sammen til en virksomhet. En rekke nye oppgaver ble tilført Kulturrådets administrasjon, og slik vil det også være i fortsettelsen. Kulturrådet må være en dynamisk virksomhet. I perioder kan det være flere oppgaver som tillegges oss, i andre perioder færre. Det vil være uhensiktsmessig å lovfeste detaljerte oppgaver som ligger i en administrativ enhet. Det hindrer smidighet og fleksibilitet. Lovens forarbeider er preget av detaljer rundt Kulturrådets «nye» virksomhet, skrevet i 2011. Bare i løpet av det siste året har Kulturrådets portefølje endret innhold, og det understreker behovet for at administrasjonens virksomhet ikke bør lovfestes eller beskrives i detaljrike vendinger. Vi mener derfor det er behov for en oppdatering og gjennomgang av lovens forarbeider. Vi vil understreke behovet for at det er det kollegiale organet Kulturrådet som skal lovreguleres. Kulturrådets administrasjon må håndtere de oppgavene som departementet til enhver tid pålegger oss.

Begrepsavklaring

Begrepet «Kulturrådet» eller «Norsk kulturråd» brukes av det kollegiale organet og av det departementet betegner som «fagadministrasjonen» i sitt lovutkast. Vi opplever at våre brukere, søkere, kunstnere og kultur-Norge i sin alminnelighet opplever dette som forvirrende og uklart. Vi understreker at det ikke er uenighet mellom administrasjon og det valgte Rådet når

det gjelder roller og ansvar. Men begrepet «Kulturrådet» blir brukt i ulike sammenhenger og det kan oppstå tvil om roller og begreper blant søkere og ikke minst: i det offentlige rom. Vi tror derfor det vil være hensiktsmessig å jobbe ytterligere med begrepsavklaringen før ny lov blir vedtatt. Gjennomgående vil vi anføre at Rådet benevnes med stor R på bakgrunn av dette.

Gjennomgang og kommentarer til de ulike paragrafene

§ 1 Formål

«Norsk kulturråd har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og bidra til at kunst og kultur blir bevart, dokumentert og gjort tilgjengelig for flest mulig.»

Våre kommentarer: Det er positivt at loven har som ambisjon å modernisere språket slik at mangfoldperspektivet blir ivaretatt. Begrepene som brukes er bedre i samsvar med vår egen tid.

§ 2 Organisering (utgår)

«Norsk kulturråd er et statlig forvaltningsorgan som har hele landet som sitt virkeområde. Norsk kulturråd består av et kollegialt organ (rådet) og en fagadministrasjon»

Våre kommentarer: Viser til de innledende kommentarene over. Vi anfører at avgrensningen mellom Rådet og fagadministrasjonen ikke er tilstrekkelig avklart. Det etterlyses en tydeligere begrepsavklaring slik at rollene ikke blir forvekslet. Vi foreslår at denne paragrafen utgår og at man ser den i sammenheng med neste paragraf slik at «hele landet som virkeområde» blir inntatt i ny § 2.

§ 3 Rådet (Ny § 2)

«Rådet har som oppgave å forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd som er lagt til rådet. Det skal bl.a. være et rådgivende organ for staten i kulturspørsmål.

Rådet kan nedsette utvalg til forberedelse av saker. Det kan delegeres avgjørelsesmyndighet til utvalg, rådets leder og direktøren.

Rådet skal ha 10 medlemmer inkludert leder og numeriske varamedlemmer etter behov som oppnevnes av Kongen etter tilråding fra departementet. Oppnevningene skal være rullerende. Oppnevningene gjelder for fire år fra 1.januar etter valgår.»

Våre kommentarer: På bakgrunn av kommentarer under § 2, foreslår vi at første ledd lyder slik: «Rådet har som oppgave å forvalte Norsk kulturfond og andre statlige tilskudd som er lagt til Rådet. Rådet har hele landet som sitt virkeområde.» Det er positivt at Rådets rådgivende rolle presiseres i lovteksten. Vi synes imidlertid det er galt å tallfeste antall rådsmedlemmer i en ny lov. Det bør være rom for stor fleksibilitet mht antall medlemmer i Rådet og dette bør ses i sammenheng med hvilke oppgaver som tillegges organet. Kulturrådet mener også at det bør inn en ny formulering i ledd 3 som sier at «Kulturfondets medlemmer oppnevnes på kunst- og kulturfaglig grunnlag.» I tillegg mener vi at neste paragraf (direktør/fagadministrasjon) kan innlemmes i denne paragrafen ved å si at: «Rådets arbeid støttes, faglig og administrativt, av et sekretariat som ledes av en direktør»

§ 4 Direktør/fagadministrasjon (utgår)

«Fagadministrasjonen ledes av en direktør som tilsettes av departementet. Stillingsinstruks for direktøren fastsettes av departementet.»

Våre kommentarer: Viser til de innledende kommentarene. Paragrafen synes overflødig.

§ 5 Instruksjonsmyndighet (Ny § 3)

«Rådet er faglig uavhengig i sitt arbeid. Rådet kan ikke instrueres når det gjelder enkeltvedtak om fordeling av tilskudd.»

Våre kommentarer: Kulturrådet er tilfreds med at instruksjonsmyndigheten forsøksvis begrenses i lovutkastet. Vi mener imidlertid at denne paragrafen er selve symbolet på et fritt og uavhengig råd. Vi tror derfor det vil være formålstjenlig å forsterke prinsippet om armlengdes avstand. På denne bakgrunn foreslås at ordet «faglig» strykes i første setning, slik at paragrafen lyder slik innledningsvis: «Kulturfondet er uavhengig i sitt arbeid». Dernest vil vi påpeke at den påfølgende setningen kan virke uklar når det gjelder definisjonen av «enkeltvedtak». Vi tror det vil være klokt at definisjonen av «vedtak» og «enkeltvedtak» presiseres i loven.

§ 6 Klage (ny § 4)

«Vedtak fattet av rådet eller den rådet delegerer til kan ikke påklages til departementet når det gjelder det kunst- og kulturfaglige skjønn.»

Våre kommentarer: Det er utfordrende å definere begrepet «kunst- og kulturfaglig skjønn». Det kan oppleves som noe snevert og innskrenkende med tanke på hvilke vurderinger som faktisk foretas i det kollegiale organet. Et eksempel kan være vår håndtering av post 74. Her ligger en rekke tiltak hvor vurderingene som gjøres omfattes av stor kompleksitet. Vi vil derfor anbefale at formuleringen «kunst- og kulturfaglige skjønn» erstattes med «faglige skjønn». I tillegg bør vurderes om det bør innlemmes en formulering om hva slags klageadgang man faktisk har, for eksempel klage på saksbehandling.

§ 7 Omgjøringsmyndighet (ny § 5)

«Departementet kan ikke omgjøre etter forvaltningsloven § 35 vedtak om tilskudd fattet av rådet eller den rådet delegerer til på grunnlag av et annet kunst- og kulturfaglig skjønn.»

Våre kommentarer: Vi vil, også her, anbefale at begrepet «kunst- og kulturfaglig skjønn» erstattes med «faglig skjønn» jmf begrunnelsen under § 6.

§ 8 Forskriftshjemmel (ny § 6)

«Departementet kan gi forskrift om tilskuddsordninger.»

Våre kommentarer: Kulturrådet har mange forskrifter. Man bør vurdere detaljeringsgraden ved utformingen av slike for å sikre hensiktsmessig styring og kontroll i forvaltningen av tilskuddsordninger.

§ 9 Ikraftsetting (ny § 7)

«Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.»

Våre kommentarer: Ingen

Oslo 31.august 2012

Anne Aasheim
Direktør
Norsk kulturråd

